

Verkennd natuuronderzoek Harnaspolder te Delft

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 25 augustus 2014

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Harnaschpolder te Delft

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 338577

Referentienummer : GM-0140684

Revisie : D

Datum : 25 augustus 2014

Auteur(s) : A.M. Bucholc

E-mail adres : agnieszka.bucholc@grontmij.nl

Gecontroleerd door : C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : B. de Vries

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 61 90
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Kader van het onderzoek.....	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten.....	5
2	Natuurbeschermingswet	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie.....	6
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	6
3	Flora- en faunawet	8
3.1	Toetsingskader	8
3.2	Methode	9
3.3	Voorkomende biotopen.....	9
3.4	Planten	13
3.5	Vleermuizen	14
3.6	Overige zoogdieren.....	15
3.7	Vogels	15
3.8	Amfibieën en Reptielen.....	16
3.9	Vissen	16
3.10	Ongewervelden	17
4	Natuurbeleidskaders	18
4.1	Toetsingskader	18
4.2	Provinciaal beleid	18
4.2.1	Ecologische Hoofdstructuur	18
4.2.2	Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden	19
4.2.3	Strategische reservering natuur	20
4.3	Gemeentelijk beleid	21
4.3.1	Ruimtelijke structuurvisie Delft 2030/Nota Groen Delft 2012-2020	21
4.3.2	Bomenverordening Delft 2013	22
5	Conclusies.....	23
	Literatuurlijst	25

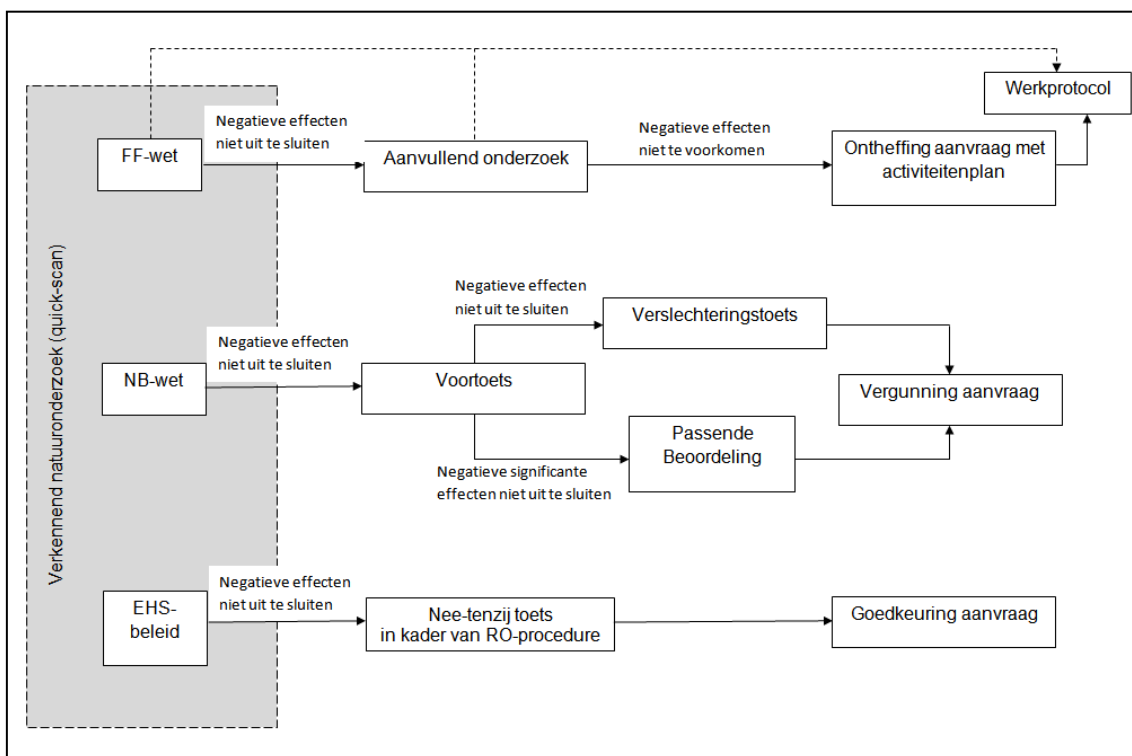
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Gemeente Delft is voornemens het bestemmingsplan voor Harnaschpolder te herzien. Projecten of handelingen dienen voor realisatie te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten
- Flora- en Faunawet: individuele soorten
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur, gebieden buiten de EHS
- Gemeentelijk beleid

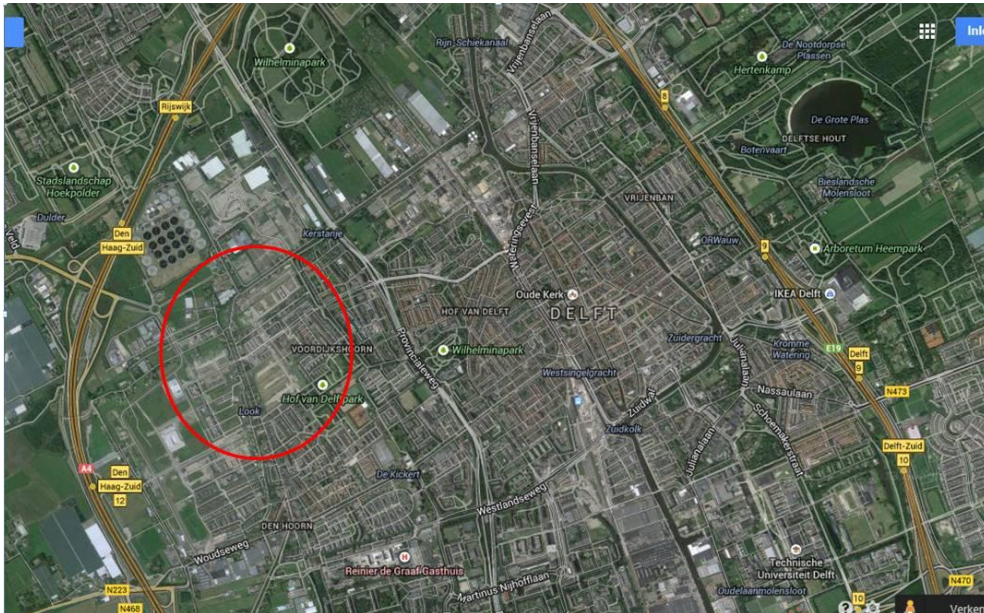
Het voorliggend verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied, de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures bij realisatie van de ontwikkeling en de realiseerbaarheid van de te vaststellen bestemming. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied ligt in de Harnaschpolder in gemeente Delft. Het bestaat uit aantal braakliggende velden in de nieuwbouwwijk, die deels nog in ontwikkeling is. Het vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit ruigte. De in het plangebied aanwezige wateren betreffen relatief recent aangelegde sloten met weinig oever- en watervegetatie en dichtgroeïende ondiepe sloten met lokaal goed ontwikkeld oever- en watervegetatie.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied (rood), bron: googlemaps.

Figuur 1.3 Overzichtfoto's van het plangebied.

De mogelijke werkzaamheden in het kader van de ontwikkelingen die binnen het bestemmingsplan (bestemming wonen en bestemming water) mogelijk worden gemaakt bestaan uit:

- aanleg van nieuwe watergangen en hergraven van een aantal dichtgroeïende sloten. De recent aangelegde sloten worden niet gedempt. In deze sloten worden mogelijk natuurvriendelijke oevers aangelegd.
- het verwijderen van (een deel van) de in het plangebied aanwezige vegetatie
- bouwwerkzaamheden (woningbouw en aanbrengen verhardingen)

2 Natuurbeschermingswet

2.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermden natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermden Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing, tenzij het gebied geheel onderdeel is van Natura2000 gebied, waarvoor een definitief aanwijzingsbesluit van kracht is. Het bevoegd gezag bepaald voor Beschermden Natuurmonumenten of een vergunning al dan niet nodig is.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura2000-gebieden en Beschermden natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtst bij het plangebied gelegen gebied, dat beschermd is in kader van de Natuurbeschermingswet, zich meer dan 9km ten zuidwesten van het plangebied bevindt. Het betreft de Natura2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. In dit Natura2000-gebied liggen voormalige Beschermden Natuurmonumenten: Solleveld en Kapittelduinen. Deze aanwijzing tot Beschermd Natuurmonument is vervallen als gevolg van de definitieve aanwijzing van Natura2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten Natura2000-gebied. De directe effecten zoals vernietiging van habitats, vernietiging van leefgebieden, barrière werking en/of versnippering op deze beschermde gebieden in het kader van de mogelijke ontwikkelingen zijn dan ook op voorhand uit te sluiten. Indirecte effecten op beide gebieden zijn eveneens op voorhand uit te sluiten, aangezien deze gebieden zich buiten de mogelijke beïnvloedingsafstand bevinden (de mogelijke verstoring door licht, geluid en beweging als gevolg van mogelijke ontwikkelingen bedraagt maximaal enkele

honderden meters) en er geen ecologische relaties zijn tussen het plangebied en de beschermde gebieden.

Voor de uitvoering van de mogelijke ontwikkelingen is nader onderzoek of het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet niet noodzakelijk. De bestemmingsplan is daarmee realiseerbaar.

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'Tabel 1-soorten', 'Tabel 2-soorten' en 'Tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

Algemene soorten (Tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

Overige soorten (Tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (Tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen versturende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van Tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft tot doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving.

Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- *NDFF*
- *Soortenverspreidingsatlassen met recente gegevens*
- *Websites bv waarneming.nl.*
- *Verschillende bronnen aangeleverd door gemeente Delft (zie literatuurlijst)*

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

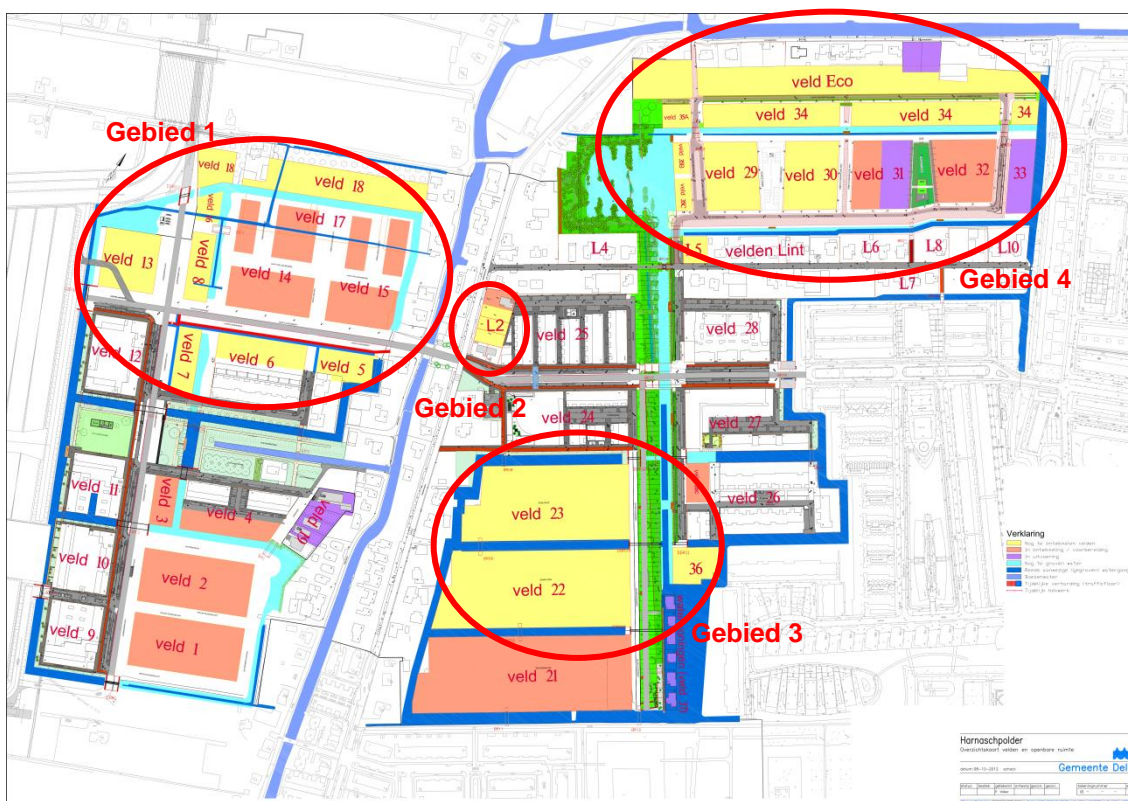
Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met een bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld, die in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 16-06-2014 door een ecoloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of de (mogelijk) aanwezige soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) bij de uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen bestemmingswijziging realiseerbaar is in het kader van de Flora- en faunawet.

3.3 Voorkomende biotopen

Het plangebied bestaat vooral uit aantal braakliggende terreinen gelegen tussen bestaande bebouwing en terreinen waar woningen worden gebouwd. De daar voorkomende biotopen worden per gebied 1 t/m 4 beschreven (voor ligging daarvan zie figuur 3.1).

Figuur 3.1 Ligging van gebieden 1 t/m 4.

Gebied 1 (velden: 5 t/m 8, 13, 16 en 18) bestaat uit volgende biotopen:

- Ruderale gras- en ruigtevegetatie met kruiden. Plaatselijk ongelijkheden van het terrein, hier kunnen ondiepe tijdelijke wateren ontstaan.
- Wateren:
 - Relatief recent aangelegde sloten. Betreft ca. 2-3m breed sloten met lokaal beschutte oevers, met troebel water en beperkte water- en oevervegetatie.
 - Ondiepe, dichtgroeïende, niet beheerde sloten. Betreft lokaal droogvallende sloten met helderder, plaatselijk stilstaande of langzaam stromende water, met ondiepe oeverzones, relatief structuurrijke oevervegetatie en watervegetatie en zandige bodem.
- Voedselrijk, soortenarm begraaasd grasland. Betreft agrarisch gebruikt terrein in veld 18. De langs de noordelijke grens van veld 18 aanwezige rij van jonge knoopwilgen en de boerderij gelegen tussen twee onderdelen van veld 18 bevinden zich buiten de begrenzing van het plan-gebied.

Figuur 3.2 Foto's van in het veld 13 aanwezige ruigte (links, boven), recent aangelegde sloot (rechts boven), dichtgroeende sloot (onder) en overzichtsfoto van veld 6 en 8.

Figuur 3.3 Overzichtsfoto's van veld 18 (boven) en van veld 7 (links, onder) en 6 en 5 (rechts, onder).

Gebied 2 (veld L2) bestaat uit ruderales, soortenarme ruigte en een half begroeid gronddepot..

Figuur 3.4 Overzichtfoto veld L2

Gebied 3 (velden: 22, 23 en 36) bestaat uit volgende biotopen:

- Open plekken van opgespoten zand;
- Ruderales gras- en kruidenvegetatie. In ongelijkheden van het terrein mogelijk wat vochtige omstandigheden. Ook kunnen daar tijdelijke ondiepe poeltjes ontstaan;
- Sloten: betreft ca. 3 – 4 m breed, relatief recent aangelegd sloten met plaatselijk ondiepe oeverzones met beperkte oever- en watervegetatie;
- Soortenarme ruigte met gras- en kruiden en enkele aangeplante jonge fruitbomen. Het betreft als natuurspeelplek gebruikt veld 36.

Figuur 3.5 Overzichtsfoto's veld 23 met recent aangelegde sloot (links, boven), van veld 22 (rechts, boven) en van natuurspeelplek op veld 36

Gebied 4 (velden: L5, 29, 30, 34, 35A, 35B, 35C, Eco) bestaat uit volgende biotopen:

- Soortenarme ruderaal korte gras- en kruidenvegetatie met open zandige plekken.
- Wateren:
 - Relatief recent gegraven sloten. Betreft ca. 1-2m breed sloten met relatief flauwe oevers met beperkte oever- en watervegetatie.
 - Ondiepe, dichtgroeïende, niet beheerde sloten. Betreft lokaal droogvallende sloten met helderder, plaatselijk stilstaande of langzaam stromende water, met ondiepe oeverzones met relatief structuurrijke oevervegetatie en watervegetatie en zandige bodem.
- Bouwlocatie met bouw materiaal en aantal metaal opslagcontainer.

Figuur 3.6 Overzichtsfoto's van veld L5 (links, boven), veld 35 B en C (rechts, boven), veld 29 (links, onder) en veld Eco (rechts, onder).

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het studiegebied geen waarnemingen van beschermde vaatplanten zoals gevlekte orchis en rietorchis (Tabel 2 Ff-wet) bekend zijn. Deze soorten kunnen wel in het plangebied voorkomen (vooral in gebied 2). Het voorkomen van andere vaatplanten van Tabel 2 en 3 Ff-wet in het plangebied is niet te verwachten, gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (zoals vochtige, schrale bodems, schone wateren, oud bos) en/of verspreidingsrange. In het plangebied kunnen wel Tabel 1 Ff-wet plantensoorten zoals dotterbloem voorkomen. Deze soort is ook tijdens het veldbezoek aangetroffen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De mogelijke ontwikkelingen in het kader van het bestemmingplan, kunnen tot effecten op de potentieel voorkomende beschermde soorten leiden. Nader onderzoek naar het voorkomen van Tabel 2 Ff-wet soorten en nader effectonderzoek is bij realisatie van de ontwikkelingen noodzakelijk. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de negatieve effecten op deze soorten niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van ontheffing op grond van Ff-wet noodzakelijk of dient volgens een goedgekeurde gedragscode te worden gewerkt.

Aangezien de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten in de regio breed verspreid zijn, zullen de mogelijke effecten niet tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van deze

soorten leiden. Eventuele ontheffingen zijn daarmee verleenbaar. Voor Tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek (NDFF; Inventarisatie vleermuizen, gemeente Delft 2012) blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied (boerderij tussen twee delen van veld 18, langs de Look en ten oosten van het plangebied) waarnemingen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (beide Tabel 3 Ff-wet) bekend zijn.

Aangezien in het plangebied bomen en gebouwen ontbreken, zijn vaste verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied uit te sluiten. Deze verblijven kunnen zich direct buiten het plangebied bevinden o.a. in de bebouwing langs de Look, in de gebouwen en bomen op de boerderij tussen twee delen van veld 18 en in de bomen en gebouwen ten oosten van het plangebied.

Watergangen in het plangebied kunnen als foerageergebied voor vleermuizen dienen, als vlieg-route zijn deze weinig geschikt (geen doorgaande verbinding). Verder kan de rij van de knopwilgen ten noorden van het veld 18 als een vliegroute door vleermuizen gebruikt worden.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vanwege het ontbreken van (potentiële) vaste verblijfplaatsen in het plangebied kunnen directe effecten van de voorgenomen ontwikkeling (vernietiging van de vaste verblijven) uitgesloten worden. De indirecte effecten (verstoring door licht en geluid) die tot aantasting van de functionaliteit van de vaste verblijven in de directe omgeving van het plangebied kunnen leiden zijn niet uit te sluiten.

Aangezien in het plangebied geen watergangen gaan worden gedempt, worden er geen potentiële foerageergebieden van vleermuizen aangetast. De effecten van verstoring door licht en geluid op langs de watergangen mogelijk foeragerende vleermuizen is niet uit te sluiten.

Vanwege het ontbreken van (potentiële) vliegroutes in het plangebied kunnen directe effecten (vernietiging) op deze vliegroutes uitgesloten worden. De indirecte effecten (verstoring door licht en geluid) op de in de omgeving aanwezige potentiële vliegroutes (zoals de rij van de knopwilgen ten noorden van het veld 18) zijn niet uit te sluiten.

Gezien de bovenstaande is bij realisatie van de ontwikkelingen nader onderzoek naar het voorkomen van deze soortengroep in het plangebied en directe omgeving en nader effectonderzoek noodzakelijk. Indien uit dit onderzoek blijkt dat negatieve effecten op de in het plangebied en omgeving voorkomende vleermuizensoorten niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van het ontheffing voor betreffende soorten op grond van Ff-wet noodzakelijk.

Een eventuele ontheffing is verleenbaar gezien het onderstaande:

- Aangezien uit de bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied geen en in de directe omgeving weinig waarnemingen van vleermuizen bekend zijn, terwijl in brede omgeving veel waarnemingen worden gedaan, heeft het plangebied naar verwachting weinig potentie voor vleermuizen. Bovendien is in omgeving alternatief leefgebied aanwezig. De ontwikkelingen in kader van bestemmingsplan zullen dan niet tot het afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten leiden.
- De mogelijke negatieve effecten kunnen worden voorkomen door belangrijke leefgebieden in te passen in een nader op te stellen inrichtingsplan. Indien dit niet mogelijk is, geldt dat er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan is.
- Er is sprake van een geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wezenlijke effecten).

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt, dat er in het studiegebied geen waarnemingen van overige beschermde zoogdierensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet bekend zijn. Deze soorten worden in het plangebied ook niet verwacht, gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (zoals bv. structuurrijk bosgebied) en/of verspreidingsrange. Tabel 1 Ff-wet soorten zoals huisspitsmuis en egel kunnen in de in het plangebied aanwezige vegetatie voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aangezien er geen overige zoogdierensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet in het plangebied voorkomen of worden verwacht, zijn effecten van mogelijke ontwikkelingen in het kader van het bestemmingplan op deze soorten op voorhand uit te sluiten. Op mogelijk voorkomende Tabel 1 Ff-wet zoogdierensoorten zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Voor Tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing voor in kader van Ff-wet beschermde overige zoogdierensoorten op grond van Ff-wet is niet noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat van vogels met jaarrondbeschermde nesten (van categorieën 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten van DLG) in het plangebied (sperwer) en in de directe omgeving daarvan (grote gele kwikstaart, huismus) zijn waargenomen. Verder is in het plangebied de zwarte roodstaart (categorie 5: nesten niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst) waargenomen. Aangezien in het plangebied geen bomen en gebouwen aanwezig zijn, kunnen nesten van vogels uit cat. 1 t/m 4 zoals roofvogels, spechten, in bomen verblijvende uilen en in gebouwen broedende vogels uitgesloten worden. De huismus en de gierzwaluw kunnen wel in de gebouwen in de directe omgeving van het plangebied broeden.

De grote gele kwikstaart broedt vooral langs wateren zoals riviertjes en beken. Aan gezien dat deze in het plangebied ontbreken, zijn nesten van deze soort uit te sluiten. De zwarte roodstaart kan tussen de bouwmaterialen in het veld 35B en 35C broeden. Deze soort is daar ook waargenomen. Geschikte broedplaatsen voor de oeverzwaluw zijn niet aanwezig wegens het ontbreken van steile kale taluds.

Voor grondbroeders, watervogels en andere algemeen voorkomende vogels biedt het plangebied geschikt (broed)habitat (bv grasmus, wilde eend).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien het (potentieel) ontbreken van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit cat. 1 t/m 4 in het plangebied, zijn directe effecten (vernietiging van de vaste verblijven) op deze soorten als gevolg van de ontwikkelingen, die in het kader van bestemming mogelijk worden gemaakt, op voorhand uit te sluiten. De ontwikkelingen zullen ook niet tot aantasting van de functionaliteit van de potentiële nesten van mogelijk in de omgeving broedende huismus en gierzwaluw leiden. Er is voldoende foerageergebied in omgeving van het plangebied aanwezig en het betreft soorten die weinig gevoelig zijn voor verstoring.

Voor de zwarte roodstaart en andere mogelijk in het plangebied voorkomende algemene vogelsoorten zijn negatieve effecten wel mogelijk. Voor deze soorten geldt dat hun nest en functioneel leefgebied tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Indien de werkzaamheden buiten broedseizoen worden uitgevoerd (indicatief: half maart – half juli) of voor aanvang van het broedseizoen worden gestart zodat er zich geen broedende vogels kunnen vestigen, worden geen verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden.

De te wijzigen bestemmingen zijn gezien het bovenstaande realiseerbaar. Nader onderzoek naar vogels in het kader van de bestemmingsplanwijziging is niet noodzakelijk.

3.8 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat ca. 3,5 km ten zuidoosten van het plangebied een waarneming van de rugstreeppad bekend is. In het plangebied is deze soort echter niet waargenomen (mondeling mededeling gemeente Delft). Er zijn geen waarnemingen van andere amfibieën- en reptielensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet bekend in het plangebied en de directe omgeving.

Voor de rugstreeppad biedt het plangebied (pionier milieus met ondiepe, tijdelijke wateren) geschikt habitat, maar aangezien deze in plangebied niet waargenomen is en de grote afstand tussen het plangebied en locatie van de bekende waarneming, wordt deze soort in het plangebied niet verwacht. Het voorkomen van andere amfibieën- en reptielensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet in het plangebied is uit te sluiten gezien het ontbreken van geschikte habitats (schone, ondiepe en stilstaande wateren, drassig milieus, heide) en verspreiding. De ondiepe wateren met oever- en watervegetatie zijn wel geschikt voor amfibieënsoorten van Tabel 1 Ff-wet.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien het (potentieel) ontbreken van Tabel 2 en 3 amfibieën- en reptielensoorten binnen het plangebied, zijn effecten als gevolg van het realiseren van de bestemming op deze soorten uit te sluiten. Op mogelijk voorkomende Tabel 1 Ff-wet amfibieënsoorten zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Voor Tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek naar het voorkomen van in kader van Ff-wet beschermde soorten in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet is niet noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt, dat in de gemeente Delft en directe omgeving kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn voorkomen. Kleine modderkruiper en rivierdonderpad zijn ook in de km-hokken grenzend aan het plangebied waargenomen. Bittervoorn is in het uurhok waarin plangebied ligt waargenomen. Kleine modderkruiper en bittervoorn kunnen in de aangelegde sloten in het plangebied voorkomen. Rivierdonderpad komt vooral in grotere wateren (meren, rivieren, kanalen) voor. De watergangen in het plangebied bieden daarom geen geschikt leefgebied voor deze soort.

Andere beschermde Ff-wet vissensoorten worden in het plangebied ook niet verwacht gezien het ontbreken van geschikte habitats voor deze soorten (zoals watergangen met zandige bodems en goed ontwikkelde water- en oevervegetatie, schone wateren, rivieren) en/of bekende verspreiding.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aangezien de sloten waar kleine modderkruiper en bittervoorn kunnen voorkomen niet worden gedempt, is verdwijnen van leefgebied van deze soorten als gevolg van de mogelijke ontwikkelingen in het kader van het bestemmingsplan op voorhand uit te sluiten. Deze ontwikkelingen kunnen wel tot verstoring van kleine modderkruiper en bittervoorn leiden.

Nader onderzoek naar het voorkomen van bittervoorn en nader effectenonderzoek is in de realisatiefase noodzakelijk. Nader onderzoek naar het voorkomen van kleine modderkruiper is niet noodzakelijk, omdat het gezien het algemeen voorkomen van deze soort in de regio aannemelijk is dat deze soort in het plangebied voorkomt. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de negatieve effecten op deze soorten niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van het ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet noodzakelijk. Voor de kleine modderkruiper is het werken conform goedgekeurde gedragscode een alternatief voor een ontheffing.

Een eventuele ontheffing is verleenbaar gezien het onderstaande:

- Aangezien er geen sprake van verwijderen van het leefgebied van beide soorten en dat beide soorten kunnen uitwijken naar de omgeving wanneer ze verstoord zouden worden, zullen

de mogelijke effecten niet tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van deze soorten leiden. Eventuele ontheffingen zijn daarmee verleenbaar.

- De mogelijke negatieve effecten van verstoring kunnen worden voorkomen/beperkt door bv. werkzaamheden in de betreffende sloten buiten gevoelige periodes van bittervoorn in te plannen. Indien dat niet mogelijk is, geldt dat er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan is.
- Er is sprake van geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wettelijke effecten).

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied en directe omgeving geen waarnemingen van beschermde soorten dagvlinders, libellen of andere ongewervelden bekend zijn. In de sloten met oever- en watervegetatie in het plangebied kan de aanwezigheid van de platte schijfhoren niet uitgesloten worden. Andere in het kader van Ff-wet beschermde ongewervelden zijn in het studiegebied niet te verwachten gezien het ontbreken van geschikt habitat voor deze soorten (zoals specifieke waardplanten) en/of bekende verspreiding.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien in het kader van de ontwikkelingen geen watergangen worden gedempt, is aantasting van het leefgebied van de platte schijfhoren uit te sluiten. Wanneer in het kader van mogelijke ontwikkelingen werkzaamheden in de watergangen worden uitgevoerd, kunnen deze tot effecten op de platte schijfhoren leiden. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soort en nader effectonderzoek is dan noodzakelijk. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de platte schijfhoren in het gebied voorkomt en dat de negatieve effecten daarop niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van ontheffing voor deze soort op grond van Ff-wet noodzakelijk.

Een eventuele ontheffing is verleenbaar gezien het onderstaande:

- Aangezien de platte schijfhoren in de regio mogelijk breed verspreid is en dat de potentiële effecten beperkt kunnen worden door mitigerende maatregelen zoals werken buiten gevoelige periodes, zullen de mogelijke werkzaamheden niet tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van deze soort leiden.
- Indien het niet mogelijk is buiten de gevoelige periode te werken, geldt dat er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan is.
- Er is sprake van geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wettelijke effecten).

Gezien het bovenstaande is het bestemmingsplan realiseerbaar. Nader onderzoek in dit kader is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Ecologische Hoofdstructuur (EHS).
 - Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden
 - Strategische reservering natuur
- Gemeentelijk beleid
 - Ruimtelijke structuurvisie/Nota Groen
 - Bomenverordening

4.2 Provinciaal beleid

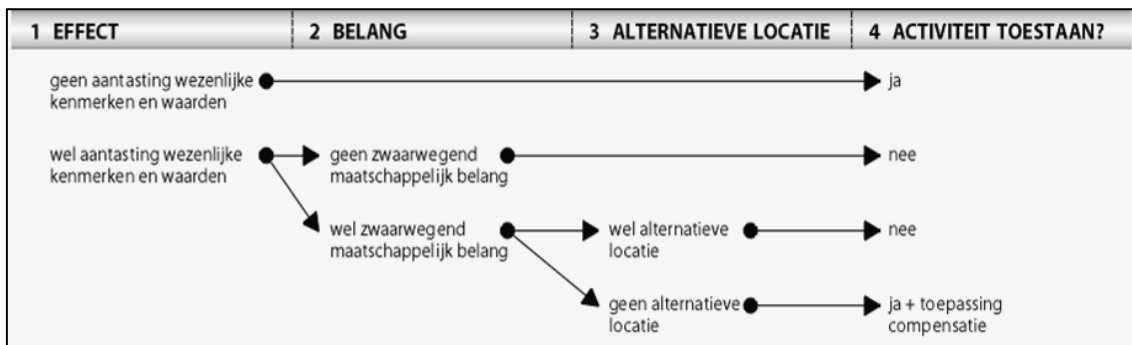
4.2.1 *Ecologische Hoofdstructuur*

Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingszones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de Structuurvisie en de Provinciale ruimtelijke verordening).

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’.

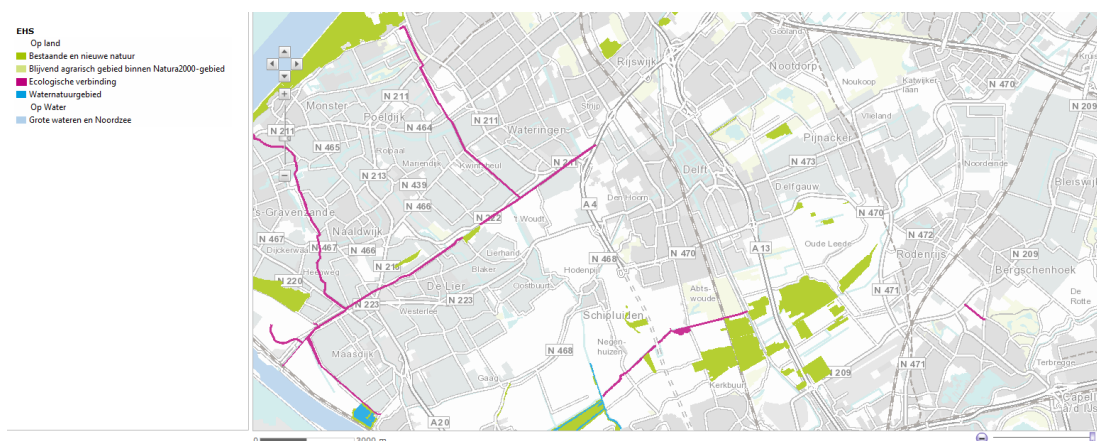
Een “nee, tenzij-toets” hoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied. Dit laatste is hier aan de orde.

Schema: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied ligt op meer dan 4km afstand van de EHS. Gezien deze afstand kunnen directe en indirecte effecten als gevolg van het realiseren van de bestemming op wezenlijke kenmerken van de EHS op voorhand worden uitgesloten. Gezien het voorgaande hoeft er geen "nee, tenzij" toets uitgevoerd te worden. Er zijn in dit kader geen belemmeringen voor de realiseerbaarheid van het bestemmingsplan.

Figuur 4.1 Ligging van de EHS in de omgeving van het plangebied

4.2.2 Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden

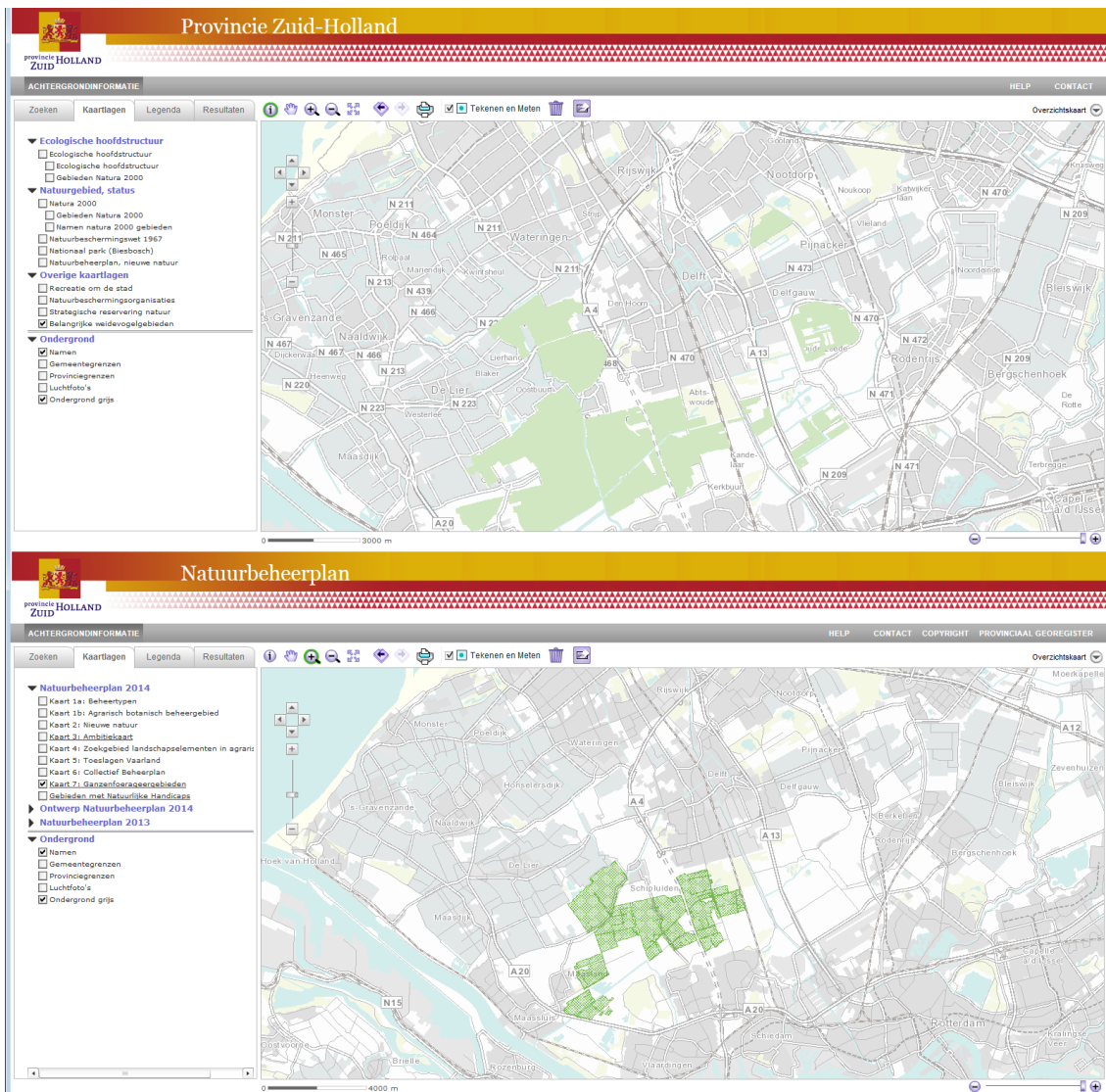
Toetsingskader

In het kader van het provinciaal beleid van Zuid-Holland zijn belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Op deze gebieden is het 'nee-tenzij-beginsel' van toepassing.

Voor ganzenfoerageergebieden is het nee-tenzij beginsel niet van toepassing. Voor deze gebieden kunnen beheervergoedingen worden aangevraagd. De aanwijzing heeft geen consequenties in het kader van ruimtelijke ordeningsprocedures.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen in of nabijheid van weidevogel- of ganzenfoerageergebieden, zoals deze door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen (zie figuur 4.2). Hiermee zijn er ook geen effecten en is nadere toetsing niet noodzakelijk. Het bestemmingsplan is in dit kader realiseerbaar.

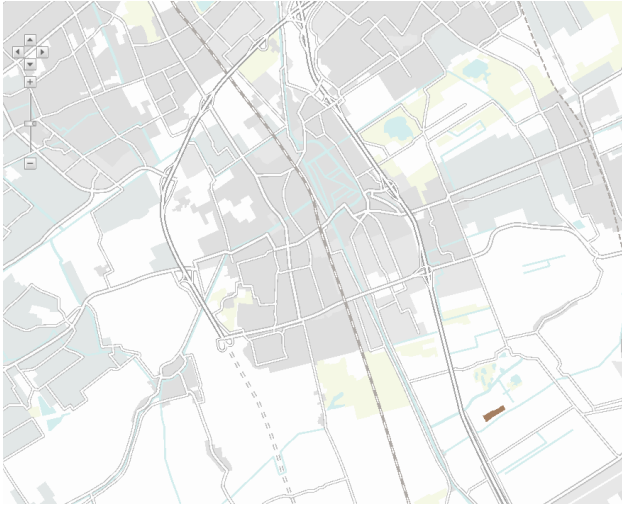
Figuur 4.2 Ligging van weidevogelgebieden (boven) en ganzenfoerageergebieden (onder) in de omgeving van het plangebied.

4.2.3 Strategische reservering natuur Toetsingskader

Dit betreft agrarische gebieden die zijn aangewezen in het kader van internationale verplichtingen, maar geen deel uitmaken van de EHS. Deze gebieden vallen onder het 'nee-tenzij-beginsel'.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen in of nabijheid van gebieden, die zijn aangewezen als strategische reservering natuur. Hiermee zijn er ook geen effecten en is nadere toetsing niet noodzakelijk. Het bestemmingsplan is in dit kader realiseerbaar.

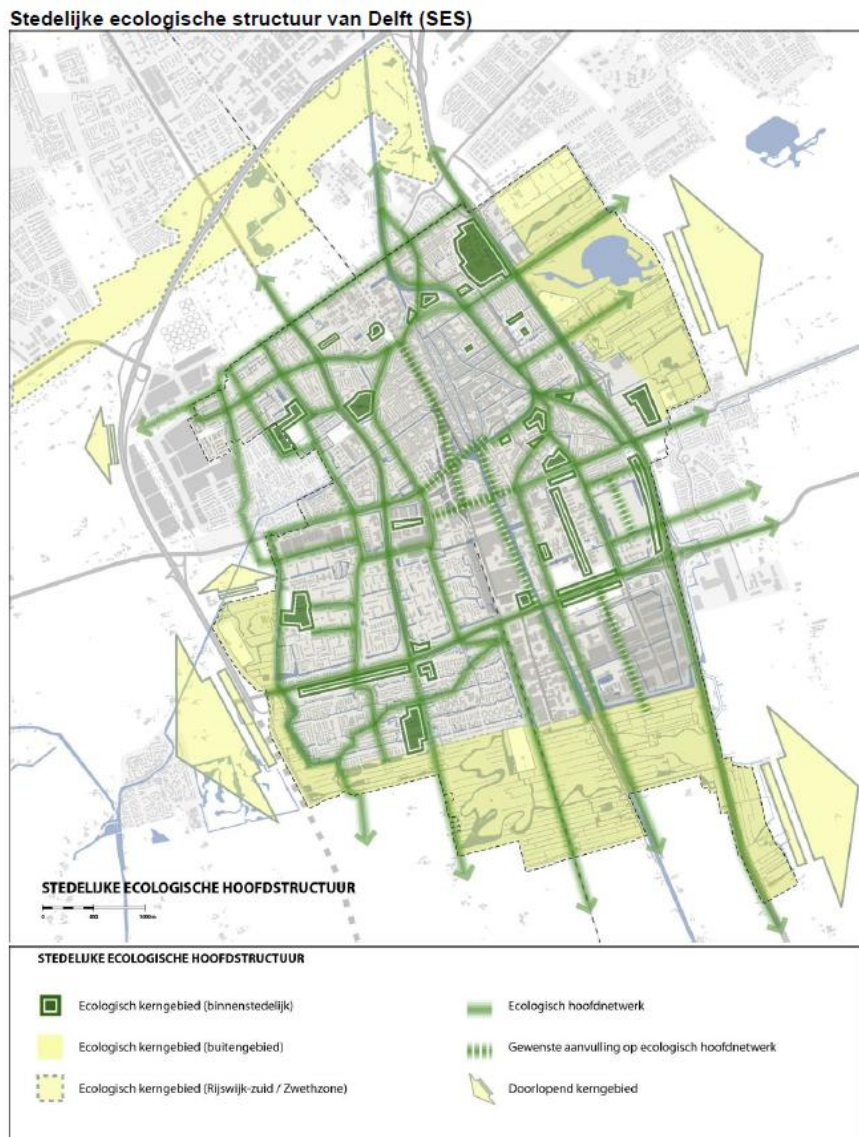

Figuur 4.3 Ligging van gebieden met een strategische reservering voor natuur in de omgeving van het plangebied.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Ruimtelijke structuurvisie Delft 2030/Nota Groen Delft 2012-2020

Het beleid van de gemeente Delft ten aanzien van natuur is verankerd in de Ruimtelijke structuurvisie Delft 2030. De Nota Groen Delft 2012-2020 is hier een nadere uitwerking van. Het beleid is gericht om een groene, attractieve en duurzaam woon- en leefmilieu te creëren door middel van een groen raamwerk, bestaande uit vlakken, lijnen en punten. Hierin worden de waarden van groen ingezet als instrument om deze in projecten, plannen en beheer tot hun recht te laten komen. Voor natuur is een stedelijke ecologische hoofdstructuur opgesteld (zie figuur 4.4). Het plangebied is gelegen binnen het raamwerk van deze hoofdstructuur. Omdat er binnen de bestemmingen voldoende mogelijkheden zijn om de inrichting van de gebieden af te stemmen met de ecologische hoofdstructuur zijn er in dit kader op voorhand geen belemmeringen voor de realiseerbaarheid van het bestemmingsplan.

Figuur 4.4 Stedelijke ecologische hoofdstructuur Delft

4.3.2 Bomenverordening Delft 2013

De Bomenverordening regelt de bescherming van houtopstanden. Voor de kap van een houtopstand die onder de definitie van de bomenverordening valt is een omgevingsvergunning nodig. In het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig. Daarmee zijn er in dit kader op voorhand geen belemmeringen voor de realiseerbaarheid van het bestemmingsplan.

5 Conclusies

Natuurbeschermingswet

De ontwikkelingen die binnen bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt hebben geen effecten op de beschermde natuurwaarden in het kader van de Natuurbeschermingswet. Er is geen nader onderzoek, maatregelen om effecten te voorkomen/beperken of vergunning noodzakelijk. Het bestemmingsplan is in dit kader realiseerbaar.

Flora- en faunawet

Er zijn mogelijk zwaarder beschermde soorten aanwezig in of nabijheid van het plangebied. Dit betreft vaatplanten (zoals rietorchis, bijenorchis, Tabel 2), vleermuizen (Tabel 3), vissen (kleine modderkruiper, bittervoorn) (Tabel 2, 3), ongewervelden (platte schijfhoren) (Tabel 3) en broedvogels. Daarnaast kunnen diverse Tabel 1 soorten voorkomen.

Ontwikkelingen die mogelijk zijn in het kader van het bestemmingsplan kunnen leiden tot effecten op deze soorten. Voor Tabel 3 soorten is dan een ontheffing nodig, voor Tabel 2 soorten is dit niet nodig indien gebruik wordt gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. Voor de mogelijke voorkomende zwaarder beschermde soorten geldt dat effecten kunnen worden voorkomen door belangrijke leefgebieden in te passen in een nader op te stellen inrichtingsplan, dan wel dat ontheffing verleendbaar is omdat er geen sprake is van aantasting van de gunstige staat van instandhouding, er geen andere bevredigende oplossingen zijn en omdat er sprake is van geldend wettelijke belang.

In dit kader kan er voor de Wabo een verklaring van geen bedenkingen worden verkregen. Hiermee zijn de bestemmingswijzigingen op voorhand realiseerbaar. In het kader van het bestemmingsplan is geen nader onderzoek noodzakelijk. In de realisatiefase is nader onderzoek nodig naar de mogelijk aanwezige tabel 2 en 3 soorten ten behoeve van eventuele ontheffing.

Voor **soorten van Tabel 1 Ff-wet** geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten in het plangebied, nader effectenonderzoek en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet is niet noodzakelijk. Voor deze soorten geldt de zorgplicht tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden voor zover mogelijk worden uitgevoerd in de richting van de uitwijkingmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken en het zoveel mogelijk werken buiten de kwetsbare perioden van soorten.

Natuurbeleidskaders

Provinciaal beleid

Het plangebied is niet gelegen in of directe omgeving van de ecologische hoofdstructuur, belangrijke weidevogel- of ganzenoerageergebieden of gebieden die zijn aangewezen als strategische reservering voor natuur. Effecten op de wezenlijke waarden zijn daarmee uit te sluiten. Nadere toetsing is niet aan de orde. Het bestemmingsplan is in dit kader realiseerbaar.

Gemeentelijke beleid

Het plangebied is gelegen binnen het raamwerk van de stedelijke ecologische hoofdstructuur zoals deze in Nota Groen is opgenomen. Omdat er binnen de bestemmingen voldoende mogelijkheden zijn om de inrichting van de gebieden af te stemmen met de ecologische hoofdstructuur zijn er op voorhand geen belemmeringen in het kader van de realiseerbaarheid van het bestemmingsplan. Omdat er geen bomen of houtopstanden in het plangebied aanwezig zijn,

zijn er geen belemmeringen in het kader van de realiseerbaarheid van het bestemmingsplan met betrekking tot de gemeentelijke bomenverordening.

Groene inrichting ten gunste van leefomgeving en biodiversiteit

Om aan te sluiten bij de Delftse ambities die verwoord zijn in de Groen Nota 2012 – 2020, waaronder versterking van biodiversiteit, bieden zowel de openbare als particuliere inrichting van de Harnaschpolder goede kansen.

De gemeente Delft is iig voornemens het merendeel van de oevers natuurvriendelijk in te richten. Daarnaast zijn er een groot aantal maatregelen die getroffen kunnen worden; voorbeelden zijn beplantingskeuze en wijze van beheer.

De gemeente Delft kan tevens de bewoners van de Harnaschpolder informeren en stimuleren hun tuinen natuurvriendelijk in te richten, bijvoorbeeld door uit te leggen wat de impact van een minimale verharding, de toepassing van groen en het inbouwen van nestkasten voor effect kan hebben. Of door de stand van zaken te monitoren en via een biodiversiteitsmeter te communiceren en maatregelen te benoemen (zie ook

www.biodiversiteitsmeter.nl). Veel biodiversiteitsmaatregelen dragen tevens bij aan klimaatadaptatie. Grontmij denkt graag mee met de gemeente Delft over dergelijke maatregelen.

Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Brekelmans F., 2006. Notitie verkennend natuuronderzoek Harnaschpolder. bSR ecologisch advies.
- Broekhuizen et. al. (1992). Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.
- De Nie (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.
- Gemeente Delft, 2008. Bomenverordening.
- Gemeente Delft, 2010. Ruimtelijke structuurvisie Delft 2030
- Gemeente Delft, 2011. Nota Groen Delft 2012-2020
- Gemeente Delft, 2012. Inventarisatie vleermuizen
- Verspreidingskaarten marterachtigen, KNNV afd. Regio Delft, 2005
- Limpens, et al. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie.
- Meijden, R. van der (2005). Heukels' Flora van Nederland.
- Tubbing G.M.J, 2013. Natuurwaardenonderzoek in het kader van berstemmingsplan Harnaschpolder –aanpassing 2012. Gemeente Delft, Advies Ruimte
- Overzicht van in Delft en omgeving voorkomende Ffwet beschermde soorten. Gemeente Delft

Geraadpleegde internetsites

www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl
www.libellennet.nl
www.waarneming.nl
www.telmeem.nl
www.ndff.nl
www.rijksoverheid.nl
www.zuid-holland.nl